

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/180792,Od-dzis-43-Batalion-Lekkiej-Piechoty-nosi-imie-ppor-Henryka-Wieliczko-ps-Lufa-Br.html>
25.04.2024, 17:41

Od dziś 43. Batalion Lekkiej Piechoty nosi imię ppor. Henryka Wieliczko ps. „Lufa” - Braniewo, 18 marca 2023

W uroczystości nadania imienia braniewskiej jednostce WOT wziął udział zastępca prezesa IPN, dr hab. Krzysztof Szwagrzyk.

W sobotę 18 marca br. się uroczystość nadania 43. Batalionowi Lekkiej Piechoty w Braniewie imienia ppor. Henryka Wieliczko ps. „Lufa” – jednego z najlepszych dowódców walczących z komunistami na terenie Wileńszczyzny, Warmii i Pomorza. Przyjmując imię dowódcy 4. kadrowego szwadronu 5. Brygady Wileńskiej AK, jednostka stała się spadkobiercą pięknej tradycji niepodległościowej.

Zebranych powitał dowódca 43blp, ppłk Adam Książak. Gośćmi honorowymi wydarzenia była rodzina „Lufy”, członkowie stowarzyszenia GRH „Gryf” zaangażowani w realizację filmu o bohaterze oraz ppor. Franciszek Batory – ostatni żyjący świadek procesu IV Zarządu WiN, podczas którego skazano na śmierć jego brata Józefa Batorego ps. „Argus”, Barbara Wojnarowska-Gautier – dziecięca więźniarka Auschwitz i ofiara pseudomedycznych

eksperymentów dr. Mengele, Romuald Rzesutek – pomysłodawca i koordynator budowy największego w Polsce pomnika Żołnierzy Wyklętych Niezłomnych w Mielcu i zastępca prezesa IPN dr hab. Krzysztof Szwagrzyk, kierujący na co dzień Biurem Poszukiwań i Identyfikacji. To właśnie archeolodzy BPiI IPN odnaleźli szczątki „Lufy”. Wśród gości był także dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku dr Paweł Warot.

– To wyjątkowy dzień. Dzień, kiedy jednostka Wojska Polskiego otrzymuje imię jednego z najlepszych dowódców polowych Żołnierzy Wyklętych. Kiedy 14 marca 1949 roku na Zamku w Lublinie, katowni komunistycznej, kat strzelał dwa razy w potylicę por. Henryka Wieliczko „Lufa”, myślał, że kończy swój zbrodniczy proceder. [...] I oto po bardzo wielu latach Polska upomniała się o swojego bohatera, upomniała się o jednego z najlepszych swoich oficerów, człowieka, który swoją służbę dla Rzeczypospolitej rozpoczął w wieku 17 lat – mówił prof. Krzysztof Szwagrzyk, podkreślając piękny życiorys nowego patrona jednostki.

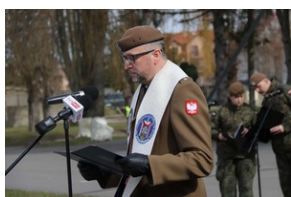
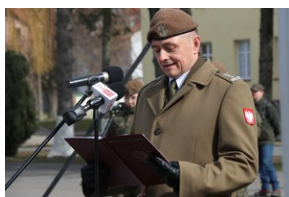
– Chciałbym Wam życzyć, żeby w codziennej służbie, tak jak On przed laty, z myślą o Polsce prowadzić swoją pracę, swoją służbę, oddając z siebie wszystko dla Rzeczypospolitej – dodał.

W trakcie wydarzenia zastępca prezesa IPN został uhonorowany pamiątkowym ryngrafem w podziękowaniu za przywracanie pamięci o Niezłomnych Bohaterach naszej Ojczyzny, odnalezienie szczątek ppor. Henryka Wieliczko ps. „Lufa” i wspieranie działań krzepiących patriotyzm wśród młodego pokolenia Polaków. Odczytano również decyzję Ministra Obrony Narodowej o pośmiertnym awansie ppor. Wieliczki na stopień kapitana.

Uroczystościom towarzyszyła ekspozycja poświęcona ppor. Henrykowi Wieliczko. Wśród eksponatów i zdjęć na szczególną uwagę zasługuje sweter „Lufa” znaleziony podczas ekshumacji. Ponadto zaprezentowany został współczesny sprzęt wojskowy. Dostępna była również wystawa 3D przygotowana przez IPN Gdańsk „Elbląg. Miasto odnalezionych przeznaczeń żołnierzy Armii Krajowej”.

W ramach uroczystości odbyła się również gala finałowa konkursu „Szlakiem szwadronu ppor. Henryka Wieliczko ps. Lufa”. Jego głównym organizatorem było Stowarzyszenie im. gen bryg Bolesława Nieczuja-Ostrowskiego, legendarnego dowódcy 106. Dywizji Piechoty AK. Na zakończenie goście wysłuchali koncertu Soul Sanok, Norberta „Smoły” Smolińskiego

i Dziecięcej Ferajny. Specjalnie na tę okoliczność została napisana piosenka „Pamięci Niezłomnym”.

Ppor. Henryk Wieliczko ps. „Lufa”

Urodził się 18 sierpnia 1926 r. w Wilnie. Od września 1943 r. członek oddziału kpt.

Wincentego Mroczkowskiego „Zapory”, na:

Uczestniczył w najważniejszych akcjach brygady. Po jej rozwiązaniu (23 lipca 1944 r.) przedarł się w grupie ppor. Mieczysława Kitkiewicza „Kitka” do Puszczy Augustowskiej. Po rozbrojeniu przez Sowieców został wcielony do 6 batalionu zapasowego 2 Armii WP w Dojlidach Górnych, k. Białegostoku. Zdezertował w październiku 1944 r. i dołączył do mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”, który wiosną 1945 r. odtworzył na Białostocczyźnie 5 Brygadę Wileńską AK. „Lufa” objął funkcję drużynowego, a następnie zastępcy dowódcy 4 szwadronu. Po kolejnej demobilizacji brygady, we wrześniu 1945 r., kontynuował działalność niepodległościową w szeregach patroli dywersyjnych na Pomorzu.

Z rozkazu „Łupaszki” ściągał zdemobilizowanych żołnierzy do miejsca formowania brygady w okolicach Sztumu. Dowódca pierwszego patrolu leśnego brygady w Borach Tucholskich. Od połowy kwietnia 1946 roku zastępca dowódcy oddziału kadrowego w odtwarzanej na Pomorzu brygadzie, od początku maja 1946 r. dowódca 4. kadrowego szwadronu 5. Brygady Wileńskiej AK.

Jego akcje cechował dynamizm, umiejętność panowania nad rozwojem sytuacji oraz zdolność podejmowania błyskawicznych decyzji. Dowodzony przez niego pododdział był też zdecydowanie najaktywniejszą jednostką wileńską na Pomorzu, m.in. przemierzył kilkakrotnie Warmię i Mazury. Szwadron dotrwał do amnestii 1947 r., kiedy uległ samorozwiązaniu. Po demobilizacji pododdziału „Lufa” dołączył do działającej na Podlasiu 6 Brygady Wileńskiej AK. Pozostawał bez przydziału w 3 i 2 szwadronie.

Urlopowany okresowo z powodu śmiertelnej choroby ojca, został aresztowany podczas drogi powrotnej do oddziału na stacji kolejowej Siedlce 23 czerwca 1948 r., w wyniku denuncjacji agenta UBP. Postrzelony w trakcie próby ucieczki. Skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Lublinie w trybie doraźnym 24 lutego 1949 r. na karę śmierci. Zamordowany 14 marca 1949 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie.

Podczas prac poszukiwawczych, prowadzonych w dniach 12–15 kwietnia 2021 r. na cmentarzu przy ul. Unickiej w Lublinie zostały odnalezione szczątki ppor. cz. w. Henryka Wieliczki ps. „Lufa”. Prace prowadził zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN pod nadzorem prokuratora Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN w Lublinie. Jego uroczysty pogrzeb odbył się 29 czerwca 2022 r.